

Boeddhisten omarmen robot Gabi, die in Zuid-Korea is ingewijd als monnik. 'Ik zal me aan Boeddha wijden'

Boeddhisten in Zuid-Korea doen niet zo moeilijk over de intredende robotmonnik. Die kreeg een warm onthaal in het midden van de Jogye-orde.

Sofie Bancken 18 mei 2026, 07:00

Bij een inwijdingsceremonie voor boeddhistische monniken in Seoul was begin mei een bijzondere gast aanwezig. In de hoofdstad van Zuid-Korea beloofden monniken hun toewijding aan Boeddha in de Jogyesa-tempel. Ze hadden de handen gevouwen en waren gekleed in rood-witte gewaden.

Onder hen ook Gabi. Zijn gladde, lichtroze hoofd heeft zelfs iets weg van een kaalgeschoren schedel. Maar verder ziet Gabi er heel anders uit – zo heeft hij in plaats van ogen een zwart scherm met een horizontale blauwe streep. Het gaat hier dan ook niet om een gewone monnik, maar om de eerste robot die in Zuid-Korea tot monnik werd gewijd. En wel bij de grootste boeddhistische stroming van het land, namelijk de Jogye-orde.

In de westerse wereld zorgde Gabi voor verontwaardigde reacties. Noah Namgoong, een zenleraar bij een Koreaans-boeddhistische tempel in New York, zei in *The New York Times* dat hij de robot 'een nogal vreemd ding' vond, dat eerder 'iets sociaaleconomisch dan spiritueels' vertegenwoordigde.

Onder een video van Gabi op *NU.nl* staan allerlei geschokte reacties. 'De wereld is compleet van het padje', schrijft iemand. En een ander: 'Ik blijf het bizar vinden hoe sterk de neiging is van mensen om levenloze dingen die ook maar een beetje menselijk gedrag nabootsen meteen als menselijk behandeld te worden'.

Dalende interesse in eeuwenoud geloof

De inwijding van de eerste robotmonnik komt op een moment van onzekerheid binnen het boeddhisme in Azië, dat kampt met dalende interesse en betrokkenheid.

Uit onderzoek van het onderzoekscentrum *Pew* in 2024 bleek dat veel mensen in Oost-Azië die boeddhistisch zijn opgevoed, zich niet langer zo noemen. Van hen zijn de meesten nu niet religieus, ze zien zichzelf als theïst, agnost of 'niets in het bijzonder'. In Zuid-Korea behoort 42 procent van de volwassenen die als boeddhist zijn opgevoed, nu tot die categorie. In Japan gaat het om 40 procent.

Volgens de Britse krant *The Guardian* zou Gabi moeten helpen om jonge Koreanen weer te bereiken, en het boeddhisme moderner en toegankelijker te maken.

De monnik Sungwon, die zich bezighoudt met culturele zaken van de Jogye-orde, vertelde aan *The Guardian* dat het plan om Gabi te wijden begon als een geintje, maar steeds serieuzer werd genomen. “Robots doen razendsnel hun intrede in ons leven, en mensen voelen zich vertrouwd met hen. Ze worden onderdeel van onze gemeenschap.”

Het is niet de eerste keer dat robots een rol krijgen binnen boeddhisme. Japanse onderzoekers van de Universiteit van Kyoto kwamen begin dit jaar met een door AI-aangedreven robotmonnik, ‘Buddharoid’ genoemd, getraind op eeuwenoude geschriften. Deze geautomatiseerde monnik biedt spirituele begeleiding, net zoals een echte monnik dat doet.

Ceremonies voor robothondjes

Buddharoid kan helpen bij personeelstekorten in religieuze instellingen, schrijft XNOVA, die de robot ontwikkelde. Ook in Japan daalt namelijk de religieuze betrokkenheid. Doordat jongere generaties zich afkeren, kampen boeddhistische tempels met vergrijzing, vooral buiten de grote steden.

In 2018 waren er herdenkingsdiensten voor ‘overleden’ robothondjes in een boeddhistische tempel in Isumi, nabij Tokio. Priesters in traditionele gewaden baden voor de rust van hun zielen.

Hoe moeten we het ontstaan van robotmonniken duiden? Filosoof Jos de Mul wijt de Westerse verbazing over deze ontwikkeling aan cultuurverschillen. Er is een groot verschil tussen de Japanse – en meer in het algemeen de Aziatische – houding tegenover robots en die van ons, zegt De Mul.

Jezelf gelijkstellen aan God

De emeritus hoogleraar wijsgerige antropologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam woonde eerder in Japan en was gasthoogleraar in Kyoto. In zijn boek *Kunstmatig van nature: Onderweg naar Homo sapiens 3.0*, schrijft hij over het toekomstscenario waarin we met robots gaan samenleven.

De eerste robotpauz ziet hij nog niet zo snel verschijnen. “In Europa is er een terughoudendheid om robots te maken die heel erg op mensen lijken. Dat hangt samen met de christelijke traditie van de Westerse wereld”, zegt hij. “Een van de belangrijkste geboden is dat je niet, zoals God, leven mag scheppen. Dat is hoogmoed, jezelf gelijkstellen aan God. Die gedachte werkt nog door.”

In Japan ziet De Mul een heel andere instelling, die hij ook koppelt aan religie. “In het boeddhisme heb je het idee van *kami*. Een moeilijk te vertalen begrip dat zoiets als ziel betekent. Wij schrijven een ziel toe aan mensen, soms aan dieren, maar nooit aan levenloze dingen. In het Japanse denken zie je dat eigenlijk alles wat ‘is’, een *kami* heeft. Dus niet alleen mensen, maar ook dieren, planten en zelfs stenen. En dus ook robots.”

Robots zijn er ook niet zozeer een bedreiging, zoals vaak is terug te zien in westerse sciencefictionfilms. “Robots zijn daarin meestal uit op dood en vernietiging”, zegt De Mul. “In Japan zijn er films over robots die mensen juist te hulp schieten.”

Moderne fratsen

De Mul is niet verrast door de omarming van robots in het boeddhisme. “Religies hebben zich altijd aangepast aan nieuwe technologische ontwikkelingen.” Hij benoemt de overgang van orale religies naar een schriftcultuur. “Sinds de uitvinding van de boekdrukkunst zijn er nieuwe soorten religies ontstaan, gericht op het boek. Dat heeft religie ook grondig veranderd. Orale verhalen zijn voortdurend aan verandering onderhevig, terwijl het statische karakter van een boek een eeuwige waarheid suggereert.”

Zo’n overgang gaat vaak gepaard met kritiek. De Mul vertelt hoe het Vaticaan rond het begin van deze eeuw al snel met een eigen website kwam. “Dat werd met veel verontwaardiging ontvangen. Katholieken zeiden dat ze geen moderne fratsen wilden, want het gaat om de Bijbel. Het internet vonden ze geen goed medium om dat te verkondigen.”

Veel mensen zullen zich afvragen wat een robot met het heilige te maken heeft, zegt De Mul. “Dat geeft voor ons een soort schok. In het boeddhisme is die er niet zo. Als je naar een boeddhistische tempel gaat, zie je vaak mensen komen met tassen vol offers. Spullen dus. Hoe groter de wens is, hoe meer offers je moet brengen. Het is een materialistische manier van het beleven van de religie. Robots passen daar ook bij.”

Spiritualiteit staat niet tegenover het alledaagse

Wat wellicht ook bijdraagt aan de verbazing, zegt De Mul, is het nogal geromantiseerde beeld van oosterse religies. Een robot past daar voor ons niet in. “Het idee dat alle Aziaten in een voortdurende meditatieve toestand verkeren en daar heel intensief mee bezig zijn, is een erg Westers vooroordeel. Maar allerlei materiële praktijken die bij de alledag horen, maken juist ook deel uit van de Aziatische religieuze ervaring. Daar is een robot niet iets wat tegenover spiritualiteit of religie staat.”

In het boeddhisme zijn praktijken vaak heel banaal, vertelt De Mul, zoals de zorg voor alledaagse dingen. “Toiletten schoonmaken in een klooster bijvoorbeeld, is ook onderdeel van je boeddhist-zijn. Dat kan net zo goed gelden voor het bedienen of onderhouden van een machine of robot, wat je met veel zorg en aandacht uitvoert.”

‘Ik zal me aan Boeddha wijden’

Ook Gabi moet zijn taken met zorg en aandacht uitvoeren. Net als de andere monniken moet hij zich aan leefregels houden – maar voor hem als robot zijn vijf aangepaste regels bedacht.

Als die hem in de ceremonie zijn voorgehouden, vraagt een van de monniken tot slot aan Gabi: “Wil je je toewijden aan de heilige Boeddha?” Waarop Gabi de handen in een namastégebaar houdt en met een mannelijk stemgeluid antwoordt: “Ja, ik zal mij toewijden”.